

Priekšvārdi

Rakstu krājums *Valoda: nozīme un forma. 4. Kategoriju robežas gramatikā* ir LU 71. konferences Humanitāro zinātņu fakultātes Latviešu un vispārīgās valodniecības katedras 27.02.2013. rīkotās sekcijas referātu apkopojums. LU konferences sekcijā *Kategoriju robežas gramatikā* ietilpa divdesmit divi referāti, no kuriem trīspadsmit tikuši iesniegti krājumam raksta veidolā.

LU Humanitāro zinātņu fakultātes Latviešu un vispārīgās valodniecības katedras sekcijā *Kategoriju robežas gramatikā* bija izveidota arī plaša stenda referātu kopa, kas Latvijas humanitārajās zinātnēs pagaidām ir salīdzinoši jauna zinātnisko pētījumu prezentēšanas forma. Šāds referātu pasniegums LU 70. konferences Latviešu un vispārīgās valodniecības sekcijā tika aizsākts 2012. gadā ar deviņiem referātiem, 2013. gada LU 71. konferences sekcijā jau tika prezentēti divpadsmit stenda referāti.

Ikvienas valodas gramatiskajā un semantiskajā sistēmā blakus skaidri definējamām parādībām ir arī dažādi fakti, kas tradicionāli sagādā grūtības interpretācijā un klasifikācijā. Tā kā LU Humanitāro zinātņu fakultātes Latviešu un vispārīgās valodniecības katedras docētāji 2008.–2013. gadā ir piedalījušies jaunās *Latviešu valodas gramatikas* (Rīga: LU Latviešu valodas institūts, 2013) izstrādes autorkolektīvā un ir bijuši saistīti ar LU pētniecības projektu *Mūsdienu latviešu gramatika*, tad darba gaitā aktualizējušies arī dažādi ar latviešu gramatiku saistīti kategoriju robežošanās problēmjautājumi. To risināšanai būtiskas ir diskusijas ar Latvijas un ārvalstu kolēģiem, tāpēc arī 2013. gada LU 71. konferences sekcija tika veltīta valodas gramatiskās un semantiskās sistēmas robežjautājumu analīzei – darbības vārda un lietvārda gramatiskajām kategorijām, sintaktiskajam lietojumam un darināšanai, latviešu valodas patskaņu un līdzskaņu sistēmas interpretācijai, teksta resp. diskursa analīzei dažādos aspektos, nolieguma problemātikai, kā arī valodu gramatiskajam sastatījumam un valodu kontaktu pētniecībai.

Krājumā *Valoda: nozīme un forma. 4. Kategoriju robežas gramatikā* ietilpst piecpadsmit rakstu, jo LU 71. konferences Latviešu un vispārīgās valodniecības katedras sekcijas ziņojumus papildina arī divi atsevišķi tapuši pētījumu. Rakstu autori ir gan LU Humanitāro zinātņu fakultātes docētāji (Ilze Lokmane, Andra Kalnača, Inta Urbanoviča, Līga Ciematniece, Baiba Ivulāne, Ojārs Lāms) un doktoranti vai jaunie zinātnieki (Evelīna Zilgalve, Tatjana Kužņecova, Mārtiņš Laizāns), gan Liepājas Universitātes valodniece Linda Lauze, gan LU Latviešu valodas institūta (Anita Butāne, Ieva Kuplā) un LU Matemātikas un informātikas institūta (Ilze Auziņa, Gunta Nešpore, Baiba Saulīte) pētnieki.

Patiess prieks, ka rakstu krājumā piedalās arī Tartu Universitātes kolēģi Karls Pajusalu (*Karl Pajusalu*), Kertu Kibermane (*Kerttu Kibbermann*), kura ir arī LU HZF docētāja, un Merle Madisone (*Merle Madisson*), kā arī Daiki Horiguči (*Daiki Horiguchi*) no Cukubas Universitātes (Japānā).

Īpašs valodas gramatiskās un semantiskās sistēmas robežjautājumu analīzei veltīts rakstu krājums latviešu valodniecībā tiek publicēts pirmo reizi. Tas būs noderīgs ne tikai kā mūsdienīgas valodniecības teorijas izmantojuma avots, bet arī kā mācību līdzeklis dažādos latviešu, vispārīgās valodniecības u. c. studijuursos.

Krājuma sastādītājas pateicas visiem autoriem par ieguldīto darbu rakstu sagatavošanā, kā arī recenzentiem par ieteikumiem publikāciju pilnīgošanā. Īpaša pateicība pienākas Latvijas Universitātei, kas finansējusi projektu Nr. 2012/ZP-113, kā arī LU Akadēmiskajam apgādam.

Andra Kalnača, Ilze Lokmane,

krājuma *Valoda: nozīme un forma. 4. Kategoriju robežas gramatikā*
sastādītājas un redaktors